

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Set - A
---	---	---------

प्रश्न पत्र संख्या / Que. Paper No. : VI/23-24/ History of Vedic Literature-I /

मूल्याङ्कनकर्ता द्वारा भरा जाएगा / To be filled by Evaluator

अंकों का विवरण / Details of Marks			
विषय / Subject	पूर्णांक / Max. Marks	प्राप्तांक / Marks obtained	मूल्याङ्कनकर्ता के हस्ताक्षर Sign. of Evaluator
वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	100		

प्र.1. समुचित विकल्प चिनुत

2 × 10 = 20

1. कस्य वेदस्य किमपि आरण्यकं नोपलभ्यते ?

- (क) यजुर्वेदस्य (ख) अथर्ववेदस्य
- (ग) सामवेदस्य (घ) ऋग्वेदस्य

2. अधोलिखितेषु ऋग्वेदस्य गृह्यसूत्रं वर्तते ?

- (क) पारस्करगृह्यसूत्रम् (ख) गोभिलगृह्यसूत्रम्
- (ग) शाङ्खायनगृह्यसूत्रम् (घ) कौशिकगृह्यसूत्रम्

3. 'विद्' धातोः अर्थाः कति भवन्ति ?

- (क) 2 (ख) 4
- (ग) 3 (घ) 5

4. "सत्यमेव जयते नानृतम्" इति मन्त्रः कुत्र प्राप्यते ?

- (क) केनोपनिषदि (ख) कैवल्योपनिषदि
- (ग) माण्डूक्योपनिषदि (घ) मुण्डकोपनिषदि

5. चतुर्णां वेदानां भाष्यकर्ता कः ?

- (क) सायणाचार्यः (ख) भरतस्वामी
- (ग) वेदव्यासः (घ) उवटाचार्यः

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Set - A
---	---	---------

6. कः वेदः गद्यात्मकः ?

- (क) अथर्ववेदः (ख) ऋग्वेदः
- (ग) शुक्लयजुर्वेदः (घ) सामवेदः

7. प्रधानतया अनुष्ठानेन सम्बद्धः वेदः ?

- (क) सामवेदः (ख) यजुर्वेदः
- (ग) ऋग्वेदः (घ) अथर्ववेदः

8. ऋग्वेदे कति मण्डलानि सन्ति ?

- (क) नव (ख) एकादश
- (ग) दश (घ) अष्ट

9. 'केनोपनिषद्' केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (क) शुक्लयजुर्वेदस्य (ख) कृष्णयजुर्वेदस्य
- (ग) सामवेदस्य (घ) अथर्ववेदस्य

10. माण्डूकीः शिक्षा अस्ति ?

- (क) अथर्ववेदस्य (ख) सामवेदस्य
- (ग) कृष्णयजुर्वेदस्य (घ) शुक्लयजुर्वेदस्य

प्र.2. रिक्तस्थानानां पूर्तिः करणीया -

2 × 5 = 10

1. पतञ्जलिमहाभाष्यानुसारेण यजुर्वेदस्य ----- शाखाः सन्ति । (10 / 101 / 100)
2. शाङ्खायनब्राह्मणस्यापरं नाम ----- ब्राह्मणम् । (कौषितकि/कौशिक/कात्यायन)
3. सामवेदस्य ----- ब्राह्मणानि सन्ति । (7 / 9 / 10)
4. गायत्रीछन्दसि ----- अक्षराणि सन्ति । (21 / 23 / 24)
5. "ईशावास्यमिदं सर्वं.....।" पङ्क्ति ----- उपनिषदि अस्ति ।

(ईशावास्योपनिषदि / छान्दोग्योपनिषदि / प्रश्नोपनिषदि)

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	--	---------

प्र.3. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु केन सह सम्बन्धः ? उचितां तालिकां चिनुत - 2 × 5 = 10

- 3.1. अ. गोपथब्राह्मणम् I. सामवेदस्य
 ब. ऐतरेयब्राह्मणम् II. यजुर्वेदस्य
 स. ताण्ड्यब्राह्मणम् III. ऋग्वेदस्य
 द. शतपथब्राह्मणम् IV. अथर्ववेदस्य
- (क) (अ) I, (ब) II, (स) III, (द) IV
- (ख) (अ) II, (ब) I, (स) IV, (द) III
- (ग) (अ) IV, (ब) III, (स) II, (द) I
- (घ) (अ) IV, (ब) III, (स) I, (द) II
- 3.2. अ. गायत्री I. 44
 ब. बृहती II. 36
 स. पङ्क्ति III. 40
 द. त्रिष्टुप् IV. 24
- (क) (अ) III, (ब) I, (स) IV, (द) II
- (ख) (अ) III, (ब) I, (स) IV, (द) IV
- (ग) (अ) IV, (ब) II, (स) I, (द) III
- (घ) (अ) IV, (ब) II, (स) III, (द) I
- 3.3. अ. ऋग्वेदः I. जैमिनिः
 ब. यजुर्वेदः II. सुमन्तुः
 स. सामवेदः III. पैलः
 द. अथर्ववेदः IV. वैशम्पायनः
- (क) (अ) III, (ब) IV, (स) II, (द) I
- (ख) (अ) III, (ब) IV, (स) I, (द) II
- (ग) (अ) II, (ब) I, (स) IV, (द) III
- (घ) (अ) II, (ब) I, (स) III, (द) IV

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Set - A
---	---	---------

- 3.4. अ. मुण्डकोपनिषद् I. सत्यमेव जयते
 ब. शुक्लयजुर्वेद II. शं नो वरुणः
 स. कृष्णयजुर्वेद III. यत्र विश्वं भवत्येकनीडम्
 द. ऐतरेय उपनिषद् IV. प्रज्ञानब्रह्म

(क) (अ) III, (ब) I, (स) II, (द) IV

(ख) (अ) III, (ब) I, (स) IV, (द) II

(ग) (अ) II, (ब) IV, (स) I, (द) III

(घ) (अ) II, (ब) IV, (स) III, (द) I

- 3.5. अ. ऐतरेयोपनिषद् I. ऋग्वेदस्य
 ब. बृहदारण्यकोपनिषद् II. कृष्णयजुर्वेदस्य
 स. कठोपनिषद् III. अथर्ववेदस्य
 द. प्रश्नोपनिषद् IV. शुक्लयजुर्वेदस्य

(क) (अ) I, (ब) IV, (स) III, (द) II

(ख) (अ) I, (ब) IV, (स) II, (द) III

(ग) (अ) III, (ब) II, (स) IV, (द) I

(घ) (अ) III, (ब) II, (स) I, (द) IV

प्र.4. अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः

2 × 5 = 10

1. अथर्ववेदस्य किं गृह्यसूत्रम् ?

---

2. गोत्रप्रवर सहितम् अभिवादनं लिखत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	---	---------

3. भवतां विद्यालये कति वेदशाखाः सस्वरम् अध्याप्यन्ते, नामानि लिखत ।

---

4. बृहदारण्यकोपनिषदि कति अध्यायाः सन्ति ?

---

5. जगतीछन्दसि कति अक्षराणि भवन्ति ?

प्र.5. लघूत्तरीयाः प्रश्नाः

3 × 5 = 15

1. ऋग्वेदस्य महत्त्वविषये त्रीणि वाक्यानि लिखत ।

---

2. सामवेदस्य पूर्वार्चिके कति पर्वाणि सन्ति ? नामानि लिखत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	--	---------

3. तैत्तिरीयोपनिषदि कति वल्लययः सन्ति ? के न ते ?

---

4. वेदानाम् अपौरुषेयता विषये भारतीयमतानुसारं लिखत ।

---

5. प्रमुखोपनिषदां संख्या कति ? नामानि लिखत ?

प्र.6. विवरणात्मकाः प्रश्नाः

4 × 5 = 20

1. ऋग्वेदस्य क्रमविभाजनं सरलसंस्कृतेन लिखत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	--	---------

2. सामवेदस्य परिचयं संस्कृतभाषया लिखत ।

---

3. चतुर्वेदभाष्यकारस्य सायणाणाचार्यस्य परिचयो देयः ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	---	---------

4. चतुर्वेदभाष्यकारस्य सायणाणाचार्यस्य परिचयो देयः ।

---

5. स्वाधीतवेदशाखायाः 3 ऋषि, 3 देवता, 3 छन्दो मन्त्रादिसंख्योल्लेखपुरस्सरं परिचयं लिखत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	---	---------

प्र.7. दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः (हिन्दी भाषया अथवा संस्कृत भाषया लिखत) 4 × 6 = 20

1. कल्पवेदाङ्गं सविस्तरं विवेचयत ।

---

2. यजुर्वेदस्य शुक्ल, कृष्णत्वविभाजनं स्पष्टयत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year Examination कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama -I	Set - A
---	---	---------

5. स्ववेदशाखायाः त्रयः मन्त्राः सस्वराः लेख्याः ।

---

6. वेदाङ्गानि कति ? सविस्तारं व्याख्यायताम् ।
